

5. SINIF TÜRKÇE DERSİ MEB YAYINLARI 2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI (SENARYO 2)

Öğrenme Çıktısı: T.O.5.9. Metnin derin anlamını belirlemeye yönelik üst düzey çıkarımlar yapabilme

1. Sporun obezite, kalp rahatsızlıkları gibi pek çok sağlık sorununa iyi geldiğine yönelik bilgilendirmelerle sıkça karşılaşırız. İlkokul çağından yaşlılığa kadar sporun ne kadar önemli olduğunu duyuyoruz. Bu gerçeğin stresi ve strese bağlı hastalıkları azaltmak konusunda hiç de azımsanamayacak etkileri var. Bu konudaki araştırmalar arasında ergenler üzerinde yapılan çalışmalar önemli bir yer tutuyor. Ergenlik dönemi hepimizi baş etmesi zor durumlarla karşı karşıya getiren, belki birçoğumuzun ailesi için eziyet haline gelen bir dönem ancak pek çok araştırma, belli bir amaca yönelik etkinliklere ve organize sporlara katılmanın ergenin ruh sağlığı üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermiş. Sporla uğraşanların sigara, alkol, madde ve ilaç kullanma sıklıklarının ve depresyon puanlarının daha düşük, birine zarar verme ve bir şeyleri kırıp dökme isteklerinin daha az olduğu tespit edilmiş.

Bu metnin yazılış amacı nedir? Yazınız. (20 puan)

Sporun insan sağlığına birçok faydası olduğunu göstermek için yazılmıştır.

Öğrenme Çıktısı: T.O.5.11 Metinler arası karşılaştırma yapabilme

2.

I. Metin

Bir zamanlar Bay Leylek, pazardan elindeki poşetleri taşıırken çok yorulunca poşetleri elinden bırakıp bir taşla oturdu. O esnada oradan geçmekte olan tavşan ve sincap, taşın üzerinde oturan Bay Leyleği gördüler. Yanına gittiler ve ona poşetlerini taşıması için yardım edebileceklerini söylediler. Leylek, o yorgun haline rağmen onlara "Siz mi taşıyacaksınız?" dedi ve yardım teklifini reddetti. Bir hafta sonra leyleği göremeyince yanına gidip durumunu sordular. Leylek ise ağlayarak kanadını gösterdi. "Geçen taşıdığım yük çok ağırdı, siz yardım etme teklifi de bulundunuz ama ben sizi küçük görüp teklifinizi kabul etmedim. Ağır yük kanatlarımı kötü etti" dedi.

II. Metin

Hoca bir gün, elinde bir bakraç yoğurtla Akşehir Gölü'nün kıyısına gelir. Başlar göle kaşık kaşık yoğurt atmaya. Onu böyle gören köylüler, Hoca hayır ola, ne yapıyorsun? diye sorarlar. Hoca da Göle maya çalışıyorum, der.

Köylüler şaşırır:

Hoca der, göl hiç yoğurt tutar mı?

Hoca muzip muzip güler:

Ben de biliyorum der, göl yoğurt tutmaz ama ya tutarsa!

Bu metinleri karşılaştırınız ve bu metinlerin farklı özelliklerinden iki tanesini yazınız. (20 puan)

Her iki metin de ders vere amacı ile yazılmıştır.

Birinci metnin kahramanları hayvanlar iken ikinci metnin kahramanları insandır.

Öğrenme Çıktısı: T.O.5.25. Metni eleştirebilme

3. Adamın biri sahilde birini görür. Biraz yaklaştığında sahile vuran denizyıldızlarını okyanusa atan bir çocuk olduğunu fark eder. Çocuğa yaklaşıp sorar:

– Denizyıldızlarını neden okyanusa atıyorsun?

Çocuk,

– Güneş yükseldi mi sular çekiliyor. Onları suya atmazsam susuzluktan ölecekler.

Adam devam eder:

– Sahil kilometrelerce uzanıyor ve binlerce denizyıldızı var, hangi birini atacaksın. Ne fark edecek ki?

Çocuk, adamı dinledikten sonra bir denizyıldızını daha okyanusa atar ve cevap verir:

– Bu denizyıldızı için fark etti.

Bu metnin yazarı siz olsaydınız metnin ana fikri ve konusunu düşünerek bu metni nasıl yazardınız?(20 puan)

Bu metnin yazarı ben olsaydım meni sadece bir çocuk değil birkaç çocukla beraber kurgulardım. En sonunda adamın da çocuğa yardım ettiğini yazarak onun da ders çıkarmasını sağlardım.

Öğrenme Çıktısı: T.Y.5.16. Problem çözümüne yönelik yazabilme

4. Ahmet, 12 yaşında ortaokul öğrencisidir. Ahmet evde kedi beslemek istemektedir. Fakat onun babası buna izin vermemektedir.

Ahmet'in sorununu çözmek için ona ve babasına çözüm önerisinde bulunuz. (20 puan)

Ahmet'e babasını ikna etmesini, neden kedi beslemek istediğini iyice açıklamasını, kedinin sorumluluğunu üstüne alacağını sözünü vermesini tavsiye ederdim.

Ahmet'in babasına kedi beslemek isteyen çocuğun içinde hayvan sevgisinin olmasının iyi ve güzel bir şey olduğunu ayrıca Ahmet, kedinin bakımlarını yaparsa onun sorumluluk duygusunun gelişeceğini söyledim.

Öğrenme Çıktısı: T.Y.5.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

5. a) Aşağıdaki yazım kurallarını örnekleyen birer cümle yazınız.

- Kişi adlarından önce ve sonra gelen ünvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar. **(4 puan)**
- Kişi adlarıyla soyadları büyük harfle başlar. **(4 puan)**

b) Aşağıdaki noktalama işaretlerini örnekleyen birer cümle yazınız.

- Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta konur. **(4 puan)**
- Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta konur. **(4 puan)**
- Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna soru işareti konur. **(4 puan)**

a) Dün akşam Ali Bey ve ailesi bizi ziyaret etti.

b) Bu sitenin kurucusu Okan Demir değerli bir öğretmendir.

a) Yazar 29.10.1985'te dünyaya gelmiş.

b) Kermesimiz 10.00'da başlayacak.

c) Bunca işi ne zaman bitireceğim ben?